

Na osnovu člana 6 stav 9 Zakona o zaštiti vazduha („Službeni list CG“, broj 117/26), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2026. godine, donijela je

**UREDBU
O STANDARDIMA KVALITETA VAZDUHA I PRAGOVIMA OCJENJIVANJA***

Član 1

Ovom uredbom utvrđuju se granične vrijednosti zagađujućih materija za zaštitu zdravlja ljudi, ciljne vrijednosti i dugoročni ciljevi za ozon, kritični nivoi za zaštitu vegetacije i prirodnih ekosistema, pragovi upozorenja i i pragovi obavješćavanja za sumpor-dioksid, azot-dioksid, suspendovane čestice PM₁₀ i PM_{2,5} i ozon, obaveze smanjenja prosječne izloženosti i ciljne koncentracije prosječne izloženosti za PM_{2,5} i NO₂, uključujući rokove za postizanje standarda kvaliteta ambijentalnog vazduha kao i pragovi ocjenjivanja koji se primjenjuju na sumpor-dioksid, azot-dioksid i okside azota, suspendovane čestice PM₁₀ i PM_{2,5}, benzen, ugljen-monoksid, arsen, kadmijum, olovo, nikl, benzo(a)piren i ozon u ambijentalnom vazduhu.

Član 2

Standardi kvaliteta vazduha i/ili pragovi ocjenjivanja utvrđeni ovom uredbom odnose se na sljedeće zagađujuće materije:

- 1) sumpor-dioksid (SO₂);
- 2) oksidi azota (NO_x);
- 3) azot-dioksid (NO₂);
- 4) ugljen-monoksid (CO);
- 5) suspendovane čestice PM₁₀ (u daljem tekstu: PM₁₀);
- 6) suspendovane čestice PM_{2,5} (u daljem tekstu: PM_{2,5});
- 7) olovo (Pb), kadmijum (Cd), arsen (As), nikl (Ni) i benzo(a)piren u PM₁₀;
- 8) benzen;
- 9) ozon.

Član 3

Usklađenost nivoa zagađujućih materija iz člana 2 ove uredbe sa standardima kvaliteta vazduha utvrđuje se u skladu sa ovom uredbom i propisom kojim se uređuje praćenje kvaliteta vazduha.

Rezultati mjerenja i/ili procjenjivanja mogu se upoređivati sa graničnim vrijednostima, ciljnim vrijednostima, dugoročnim ciljem za ozon, kritičnim nivoima, pragovima upozorenja i pragovima obavješćavanja samo ako su nivoi zagađenja izmjereni i/ili procijenjeni u skladu sa metodama i kriterijumima utvrđenim propisom kojim se uređuje praćenje kvaliteta vazduha.

Član 4

Granične vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi koje se moraju postići do 1. januara 2030. godine utvrđene su u tabeli 1 odjeljka A Priloga 1 ove uredbe.

Granične vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi koje treba postići do 11. decembra 2026. godine utvrđene su u tabeli 2 odjeljka A Priloga 1 ove uredbe.

Ciljne vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi koje treba postići do 11. decembra 2026. godine utvrđene su u tabeli 3 odjeljka A Priloga 1 ove uredbe.

Ciljne vrijednosti ozona i dugoročni ciljevi za ozon utvrđeni su u odjeljku B Priloga 1 ove uredbe.

Kritični nivoi za zaštitu vegetacije i prirodnih ekosistema utvrđeni su u odjeljku C Priloga 1 ove uredbe.

Pragovi upozorenja utvrđeni su u tački 1 odjeljka D Priloga 1 ove uredbe.

Pragovi obavješćavanja utvrđeni su u tački 2 odjeljka D Priloga 1 ove uredbe.

Obaveze smanjenja prosječne izloženosti za PM_{2,5} i NO₂ utvrđene su u tački 2 odjeljka E Priloga 1 ove uredbe.

Ciljne koncentracije prosječne izloženosti utvrđene su u tački 3 odjeljka E Priloga 1 ove uredbe.

Kriterijumi za procjenu indikatora prosječne izloženosti navedeni su u tački 1 odjeljka E Priloga 1 ove uredbe.

Član 5

Pragovi ocjenjivanja za sumpor-dioksid, azot-dioksid i okside azota, suspendovane čestice PM₁₀ i PM_{2,5}, benzen, ugljen-monoksid, arsen, kadmijum, olovo, nikl, benzo(a)piren i ozon u vazduhu utvrđeni su u Prilogu 2 ove uredbe.

Član 6

Prilozi 1 i 2 čine sastavni dio ove uredbe.

Član 7

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Službeni list CG“, broj 25/12).

Član 8

Ova uredba stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:

Podgorica, __. septembar 2026. godine

Vlada Crne Gore

**Predsjednik,
Mr Miloško Spajić**

*U ovu uredbu prenijete su odredbe Direktive (EU) 2024/2881 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2024. godine o kvalitetu ambijentalnog vazduha i čistijem vazduhu za Evropu.

STANDARDI KVALITETA VAZDUHA

Odjeljak A – Granične vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi

Tabela 1 – Granične vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi koje se moraju postići do 1. januara 2030. godine

Period usrednjavanja	Granična vrijednost	
PM_{2,5}		
1 dan	25 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 18 puta godišnje
kalendarska godina	10 µg/m ³	
PM₁₀		
1 dan	45 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 18 puta godišnje
kalendarska godina	20 µg/m ³	
Azot-dioksid (NO₂)		
1 sat	200 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 3 puta godišnje
1 dan	50 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 18 puta godišnje
kalendarska godina	20 µg/m ³	
Sumpor-dioksid (SO₂)		
1 sat	350 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 3 puta godišnje
1 dan	50 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 18 puta godišnje
kalendarska godina	20 µg/m ³	
Benzen		
Kalendarska godina	3,4 µg/m ³	
Ugljen-monoksid (CO)		
Maksimalni dnevni osmočasovni prosjek ⁽¹⁾	10 mg/m ³	
1 dan	4 mg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 18 puta godišnje
Olovo (Pb)		
kalendarska godina	0,5 µg/m ³	
Arsen (As)		
kalendarska godina	6,0 ng/m ³	
Kadmijum (Cd)		
Kalendarska godina	5,0 ng/m ³	
Nikl (Ni)		
Kalendarska godina	20 ng/m ³	

Benzo(a)piren		
Kalendarska godina	1,0 ng/m ³	

(1) Maksimalna dnevna osmočasovna srednja koncentracija određuje se ispitivanjem osmočasovnih pokretnih prosjeka, izračunatih iz satnih podataka i ažuriranih svakog sata. Svaki tako izračunati osmočasovni prosjek pripisuje se danu na koji završava, tj. prvi obračunski period za bilo koji dan je period od 17:00 prethodnog kalendarskog dana do 01:00 tog dana; posljednji obračunski period za bilo koji dan je period od 16:00 do 24:00 tog dana.

Tabela 2 – Granične vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi koje treba postići do 11. decembra 2026.

Period usrednjavanja	Granična vrijednost	
PM_{2,5}		
Kalendarska godina	25 µg/m ³	
PM₁₀		
1 dan	50 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 35 puta godišnje
Kalendarska godina	40 µg/m ³	
Azot-dioksid (NO₂)		
1 sat	200 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 18 puta godišnje
kalendarska godina	40 µg/m ³	
Sumpor- dioksid (SO₂)		
1 sat	350 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 24 puta godišnje
1 dan	125 µg/m ³	ne smije biti prekoračeno više od 3 puta godišnje
Benzen		
Kalendarska godina	5 µg/m ³	
Ugljen-monoksid (CO)		
Maksimalni dnevni osmočasovni prosjek ⁽²⁾	10 mg/m ³	
Olovo (Pb)		
Kalendarska godina	0,5 µg/m ³	

(2) Maksimalna dnevna osmočasovna srednja koncentracija određuje se ispitivanjem osmosatnih pokretnih prosjeka, izračunatih iz satnih podataka i ažuriranih svakog sata. Svaki tako izračunati osmočasovni prosjek dodjeljuje se danu na koji se završava, tj. prvi obračunski period za bilo koji dan je period od 17:00 prethodnog dana do 01:00 tog dana; posljednji obračunski period za bilo koji dan je period od 16:00 do 24:00 tog dana.

Tabela 3 – Ciljne vrijednosti za zaštitu zdravlja ljudi koje treba postići do 11. decembra 2026.

Arsen (As)		
Kalendarska godina	6,0 ng/m ³	
Kadmijum (Cd)		

Kalendarska godina	5,0 ng/m ³	
Niki (Ni)		
Kalendarska godina	20 ng/m ³	
Benzo(a)piren		
Kalendarska godina	1,0 ng/m ³	

Odjeljak B – Ciljne vrijednosti ozona i dugoročni ciljevi za ozon

1) Definicije i kriterijumi

Akumulirana izloženost ozonu preko praga od 40 dijelova na milijardu' (AOT40), izražena u ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) × sati, označava zbir razlike između satnih koncentracija većih od 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (= 40 dijelova na milijardu) i 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ tokom određenog perioda, koristeći samo jednosatne vrijednosti izmjerene između 8:00 i 20:00 po srednjoevropskom vremenu (CET) svakog dana.

2) Ciljne vrijednosti ozona

Cilj	Period usrednjavanja	Ciljna vrijednost	
Zaštita zdravlja ljudi	Maksimalni dnevni osmočasovni prosjek ⁽³⁾	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$	ne smije biti prekoračeno na više od 18 dana godišnje, izračunato kao trogodišnji prosjek ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
Zaštita vegetacije	Maj do jula	AOT40 (izračunato iz jednosatnih vrijednosti)	18.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$ prosječno preko 5 godina ⁽⁴⁾

⁽³⁾ Maksimalna dnevna osmočasovna srednja koncentracija određuje se ispitivanjem osmočasovnih pokretnih prosjeka, izračunatih na osnovu satnih podataka i ažuriranih svakog sata. Svaki tako izračunati osmočasovni prosjek pripisuje se danu na koji se završava, tj. prvi obračunski period za bilo koji dan obuhvata period od 17:00 prethodnog dana do 1:00 tog dana; posljednji obračunski period za bilo koji dan je period od 16:00 do 24:00 tog dana.

⁽⁴⁾ Ako se trogodišnji ili petogodišnji prosjeci ne mogu utvrditi na osnovu potpunog i uzastopnog skupa godišnjih podataka, minimalni godišnji podaci potrebni za provjeru usklađenosti s ciljnim vrijednostima za ozon biće sljedeći:

- za ciljnu vrijednost za zaštitu zdravlja ljudi: važeći podaci za 1 godinu,
- za ciljnu vrijednost za zaštitu vegetacije: važeći podaci za 3 godine.

⁽⁵⁾ Do 1. januara 2030. godine, 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ne smije biti prekoračeno na više od 25 dana godišnje, u prosjeku tokom tri godine.

3) Dugoročni ciljevi za ozon (O₃) koji se moraju postići do 1. januara 2050.

Cilj	Period usrednjavanja	Dugoročni cilj	
Zaštita zdravlja ljudi	Maksimalni dnevni osmočasovni prosjek unutar kalendarske godine	100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ne smije biti prekoračeno na više od 3 dana u kalendarskoj godini (99. percentil)	
Zaštita vegetacije	Od maja do jula	AOT40 (izračunato iz vrijednosti od 1 sata)	6.000 $\mu\text{g}/\text{m}^3 \times \text{h}$

Odjeljak C – Kritični nivoi za zaštitu vegetacije i prirodnih ekosistema

Period usrednjavanja		Kritični nivo
Sumpor-dioksid (SO ₂)		
Kalendarska godina i zima (1. oktobar do 31. mart)		20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Oksidi azota (NO _x)		
Kalendarska godina		30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Odjeljak D – Pragovi upozorenja i pragovi obavještanja

1) Pragovi upozorenja

Mjeri se kao satna srednja vrijednost tokom 3 uzastopna sata u slučaju sumpor-dioksida i azot dioksida, i kao dnevna srednja vrijednost tokom 3 uzastopna dana ili manje za PM₁₀ i PM_{2,5}, na lokacijama koje su reprezentativne za kvalitet vazduha na površini od najmanje 100 km² ili na cijeloj zoni, zavisno od toga koja je manja.

Mjerenje se vrši tokom jednog sata za ozon; za potrebe primjene odredbi zakona kojim se uređuje zaštita vazduha koje se odnose na kratkoročne akcione planove, prekoračenje praga mjeri se ili predviđa tokom tri uzastopna sata.

Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Prag upozorenja
Sumpor-dioksid (SO ₂)	1 sat	350 µg/m ³
Azot-dioksid (NO ₂)	1 sat	200 µg/m ³
PM _{2,5}	1 dan	50 µg/m ³
PM ₁₀	1 dan	90 µg/m ³
Ozon	1 sat	240 µg/m ³

2) Pragovi obavještanja

Mjerenje se vrši tokom jednog sata u slučaju sumpor-dioksida i azot dioksida i tokom jednog dana u slučaju PM₁₀ i PM_{2,5} na lokacijama koje su reprezentativne za kvalitet vazduha na površini od najmanje 100 km² ili na cijeloj zoni, zavisno od toga koja je manja.

Za ozon se mjeri u trajanju od jednog sata.

Zagađujuća materija	Period usrednjavanja	Prag obavještanja
Sumpor-dioksid (SO ₂)	1 sat	275 µg/m ³
Azot-dioksid (NO ₂)	1 sat	150 µg/m ³
PM _{2,5}	1 dan	50 µg/m ³
PM ₁₀	1 dan	90 µg/m ³
Ozon	1 sat	180 µg/m ³

Odjeljak E – Obaveza smanjenja prosječne izloženosti za PM_{2,5} i NO₂

1) Indikator prosječne izloženosti

Indikator prosječne izloženosti (AEI), izražen u µg/m³, zasniva se na mjerenjima na svim mjernim mjestima na lokacijama pozadinskog zagađenja u urbanom području u teritorijalnim jedinicama prosječne izloženosti na teritoriji Crne Gore. Procjenjuje se kao tekući prosjek koncentracije za tri kalendarske godine, izračunat kao godišnji prosjek koncentracija na svim mjernim mjestima relevantnog zagađujućeg materijala, utvrđen u svakoj teritorijalnoj jedinici prosječne izloženosti. AEI za određenu godinu predstavlja prosječnu koncentraciju te godine i prethodne dvije godine.

Kada se utvrde prekoračenja koja se mogu pripisati prirodnim izvorima, doprinosi iz prirodnih izvora oduzimaju se prije izračunavanja AEI.

AEI se koristi za provjeru da li je ispunjena obaveza smanjenja prosječne izloženosti.

2) Obaveze smanjenja prosječne izloženosti

Počevši od 2030. godine, AEI ne smije premašiti nivo koji je:

- a) za PM_{2,5}:
 - Kada je prije deset godina AEI bio manji od 10,0 µg/m³: vrijednost mora biti 10 % niža od AEI iz tog perioda ili 8,5 µg/m³, zavisno od toga koja je vrijednost niža, osim ako je AEI već jednak ili niži od ciljane koncentracije prosječne izloženosti za PM_{2,5} utvrđene u tački 3 ovog odjeljka;

- Kada je prije deset godina AEI bio manji od $12,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a veći ili jednak $10,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$: vrijednost mora biti 15 % niža od AEI iz tog perioda ili $9,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, zavisno od toga koja je vrijednost niža.
- Kada je prije deset godina AEI bio veći ili jednak $12,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$: vrijednost mora biti 25 % niža od AEI iz tog perioda.

b) za NO_2 :

- Kada je prije deset godina AEI bio manji od $20,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$: vrijednost mora biti 15 % niža od AEI iz tog perioda ili $15,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, zavisno od toga koja je vrijednost niža, osim ako je AEI već jednak ili niži od ciljne koncentracije prosječne izloženosti za NO_2 utvrđene u tački 3 ovog odjeljka.
- Kada je prije deset godina AEI bio veći ili jednak $20,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$: vrijednost mora biti 25 % niža od AEI iz tog perioda.

Prilikom izračunavanja nivoa za 2030, 2031. i 2032. godinu, podaci za 2020. godinu mogu se izuzeti iz izračunavanja AEI za odgovarajuću baznu godinu.

3) Ciljne koncentracije prosječne izloženosti

Ciljna koncentracija prosječne izloženosti je sljedeći nivo AEI.

Zagađujuća materija	Ciljna koncentracija prosječne izloženosti
$\text{PM}_{2,5}$	$\text{AEI} = 5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
NO_2	$\text{AEI} = 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$

PRILOG 2

PRAGOVİ OCJENJIVANJA

Odjeljak A – pragovi ocjenjivanja za zaštitu zdravlja

Zagađujuća materija	Prag ocjenjivanja (godišnji prosjek, osim ako nije drugačije navedeno)
$\text{PM}_{2,5}$	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
PM_{10}	$15 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Azot-dioksid (NO ₂)	10 µg/m ³
Sumpor-dioksid (SO ₂)	40 µg/m ³ (24-satni prosjek) ⁽¹⁾
Benzen	1,7 µg/m ³
Ugljen-monoksid (CO)	4 mg/m ³ (24-satni prosjek) ⁽¹⁾
Olovo (Pb)	0,25 µg/m ³
Arsen (As)	3,0 ng/m ³
Kadmijum (Cd)	2,5 ng/m ³
Nikl (Ni)	10 ng/m ³
Benzo(a)piren	0,30 ng/m ³
Ozon (O ₃)	100 µg/m ³ (maksimalni osmočasovni prosjek) ⁽¹⁾

Odjeljak B – pragovi ocjenjivanja za zaštitu vegetacije i prirodnih ekosistema

Zagađujuća materija	Prag ocjenjivanja (godišnji prosjek, osim ako nije drugačije navedeno)
Sumpor-dioksid (SO ₂)	8 µg/m ³ (prosjek između 1. oktobra i 31. marta)
Oksidi azota (NO _x)	19,5 µg/m ³

⁽¹⁾ 99. percentil, tj. 3 dana prekoračenja godišnje.